

Retalls d'Art a Balaguer

Nom de la peça:

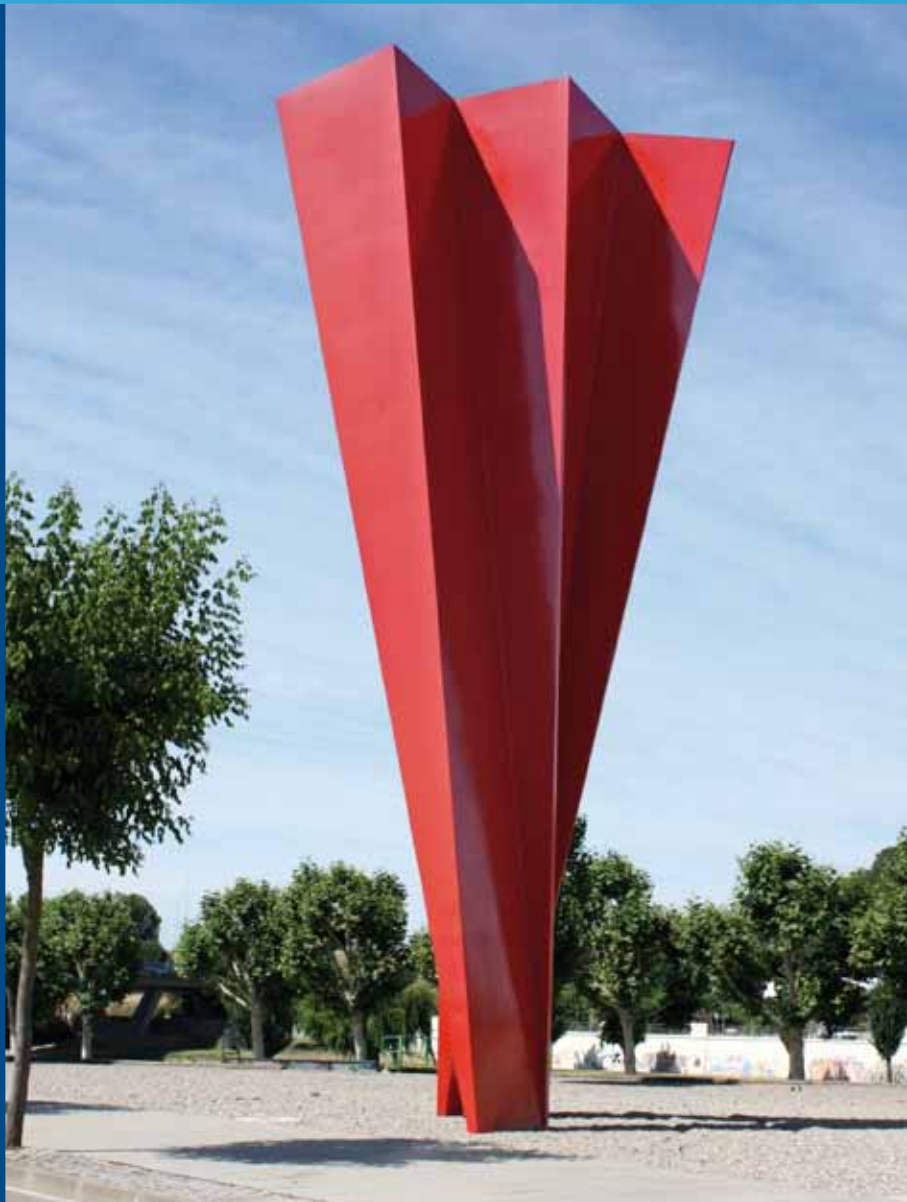
Escull

Ubicació: **Avinguda dels Països Catalans**

Datació: **1999**

Tècnica: **Estructura de ferro soldat i pintat**

Autor: **Josep Mateu Profitós**

correspon amb la part central d'un ventall. Aquest plantejament parteix de la multiplicitat de lectures que poden oferir les formes geomètriques abstractes a l'hora de representar un tema tant complex com la unitat de la llengua. No obstant això, l'artista no basà la seva obra en cap concepció simbòlica dels elements, sinó més aviat en una representació versàtil i universal d'una realitat concreta. Així formalment, català, valencià i balear esdevenen una tríada resolta com a unitat.

Tanmateix, l'únic element simbòlic que conté l'obra és el color. L'artista suggereix a l'espectador lectures relacionals amb una tonalitat associada tradicionalment a la passió; i més concretament, a una de les múltiples passions: el vincle de l'individu amb la pròpia cultura i amb

Descripció i context històric:

L'escultura a la Unitat de la Llengua, coneguda amb l'acrònim de l'ESCULL i situada al marge esquerre del riu Segre, és obra de l'artista balaguerí Josep Mateu Profitós.

La peça va ser realitzada per encàrrec de la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Balaguer l'any 1999, i tenia com a objectiu atorgar més representativitat i visibilitat al barri de l'Eixample, que s'expandia cap a aquesta zona de la

ciutat. Aquesta voluntat i el motiu per la unitat de la llengua van ser els factors determinants en la concepció d'aquesta escultura pública.

Josep Mateu, artista que principalment ha entès la seva obra a través de l'escultura i el gravat, plantejà una peça feta de ferro de quinze metres d'alçada, que es disposava en l'espai com un ventall obert. Per aconseguir-ho, va idear dues formes geomètriques abstractes que arrenquen de la base de l'escultura, i que formen un tercer volum que es

les manifestacions d'aquesta. Retornant a l'aspecte formal de l'escultura, la visualització de la composició es preveu en constant canvi: l'angle de visió de l'espectador determinarà en cada imatge la percepció de l'obra. Aquesta capacitat li ofereix a l'autor la possibilitat de presentar l'escultura com una unió de formes canviantes. Per altra banda, els espais buits que resten al mig també són significatius per a Mateu, ja que confereixen una dimensió de trànsit en l'obra.

Retalls d'Art a Balaguer

Finalment, a la base de l'obra s'hi va inscriure un vers de l'historiador, poeta i assagista Joan Fuster: El català és això que parlem a Maó, a la Barceloneta, a Balaguer, a Elx, a Andorra, a Tarragona, a Felanitx, a Perpinyà... Així aquest breu text esdevé referència per entendre la idea de versatilitat de la llengua i la cultura catalana que l'artista proposa amb la seva escultura. Quant a la realització de la peça, la qualitat de monumental que havia de tenir evidència el fet que l'artista hagués de treballar prèviament amb esbossos, fotomuntat-

ges i maquetes. Josep Mateu realitzà diverses construccions prèvies que unificaven els elements que concebia essencials per a l'obra: la unió de dues formes geomètriques abstractes i la resolució d'aquestes en un tercer volum final. Aquestes primeres maquetes eren de materials senzills, com fullola o cartró. Seguidament, l'artista va concebre models més avançats, amb més detall quant a forma i materialitat. Tanmateix, en un principi havia plantejat la possibilitat de realitzar-la amb planxes massisses i deixar-la sense pintar per

obtenir el color de l'òxid. D'aquesta manera el ferro hauria cedit la seva tonalitat als efectes de les condicions meteorològiques i del pas del temps. La peça acabada, amb unes mides de 15 x 6 x 4 metres, va ser construïda per l'empresa Cemesa de Soses a partir de xapes de ferro buides i fixades des de l'interior. Finalment el muntatge es va dur a terme en el mateix emplaçament de la peça, i fou inaugurada el dia 11 de setembre de 1999.

Biografia

Josep Mateu Profitós, nascut a Balaguer l'any 1955, és llicenciat en Història Contemporània (1979) i en Belles Arts (1992), ambdues per la Universitat de Barcelona. Actualment treballa com a professor a Tàrraga. Des de l'any 1992 ha realitzat diverses exposicions, tant individuals com col·lectives en diferents espais, galeries, museus i centres culturals, tant d'àmbit nacional com internacional. Juntament amb Balaguer, Josep Mateu té escultures de caràcter públic en poblacions com Pont de Suert o Cubelles. També a Balaguer cal destacar la seva col·laboració amb el Grup d'Art4, col·lectiu per a la difusió de l'activitat artística, creat l'any 1997.

En l'àmbit internacional destaca la seva participació l'any 2005 en una mostra col·lectiva de gravat al Museo Nacional del Grabado de Buenos Aires, titulada Madera de artista; i a la fira Index de Dubai, a través de la galeria Artàgora de Sevilla, l'any 2007.

Autoria de la fitxa:

Text: Irma Secanell Pané

Imatge del muntatge: Josep Mateu Profitós

Imatges actuals: Vanessa Duch Alòs

Ajuntament de Balaguer

Museu de la Noguera,
plaça dels Comtes d'Urgell, 5
25600 Balaguer (Lleida) · T. 973 445 194
museu@balaguer.net